

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อโรคฟันผุของนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อโรคฟันผุ รวมทั้งศึกษาปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริมที่มีความสัมพันธ์กับโรคฟันผุ ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีภาวะฟันผุ จำนวน 460 คน จากโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 46 โรงเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนทั้งสิ้น 460 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 และได้วิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส ฟอว์ วินโดว์ รุ่น 7.5 (SPSS / FW : Statistical Package for The Social Sciences For Windows version 7.5)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่

1.1 ปัจจัยนำ ประกอบด้วย ลักษณะทางประชากร ความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพ ทศนคติเกี่ยวกับทันตสุขภาพ ความเชื่อต่อทันตสุขภาพ การปฏิบัติทางทันตสุขภาพ ความถี่และเวลาที่ใช้แปรงฟัน อายุที่เริ่มฟันผุ โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

1.2 ปัจจัยเอื้อ ประกอบด้วย การเข้าถึงของแหล่งบริการ / ร้านค้าอาหารว่างและอุปกรณ์ทางทันตสุขภาพ การเข้าถึงของแหล่งข่าวสารความรู้ทางทันตสุขภาพ การเข้าถึงของบริการและแหล่งบริการทางทันตสุขภาพ การสนับสนุนทางทันตสุขภาพของโรงเรียน ความพร้อมของการมีอุปกรณ์ในการปฏิบัติทางทันตสุขภาพ ความชอบของการรับประทานอาหารอานาจการซื้ออาหารว่างของนักเรียน ความถี่ของการรับประทานอาหารว่าง ความถี่ของการดื่มน้ำอัดลม/ น้ำหวาน รายได้ของบิดามารดา โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ

1.3 ปัจจัยเสริม ประกอบด้วย การปฏิบัติทางทันตสุขภาพของสมาชิกในครอบครัว การมีเพื่อนปฏิบัติทางทันตสุขภาพ การกวดขัน/แนะนำทางทันตสุขภาพจากครู การกวดขัน/แนะนำทางทันตสุขภาพจากผู้ปกครอง โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ

1.4 ภาวะฟันผุ จากดัชนีฟันผุ ถอน อุดในฟันแท้ โดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ

ส่วนที่ 2 นำเสนอการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และ ปัจจัยเสริมกับโรคฟันผุ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ส่วนที่ 3 นำเสนอการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อโรคฟันผุ เพื่อเลือกตัวทำนายที่ร่วมทำนายโรคฟันผุ โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นต้น (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ส่วนที่ 1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม ดังต่อไปนี้

1.1 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างตามปัจจัยนำ

ผลการศึกษาลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยนำได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพ ทักษะคิดต่อทันตสุขภาพ ความเชื่อต่อทันตสุขภาพ การปฏิบัติทางทันตสุขภาพ และลักษณะทางประชากร ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ บุคคลที่พักอาศัยอยู่ด้วย อาชีพของบิดา,มารดา การศึกษาของบิดา,มารดา จำนวนพี่น้องในครอบครัว อายุที่เริ่มฟันผุ ความถี่และเวลาที่ใช้แปรงฟัน ดังปรากฏในตารางที่ 1 ถึงตารางที่ 10

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่มีภาวะฟันผุ จำแนกตามลักษณะทางประชากร

ลักษณะทางประชากร	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	230	50.0
หญิง	230	50.0
รวม	460	100
อายุ (ปี)		
ต่ำกว่า 11 ปี	7	1.5
11 ปี	96	20.9
12 ปี	312	67.8
13 ปี	45	9.8
รวม	460	100
อายุที่เริ่มฟันผุ		
ต่ำกว่า 4 ปี	44	9.3
5 ปี	43	9.3
6 ปี	67	14.6
7 ปี	53	11.5
8 ปี	77	16.7
9 ปี	58	12.6
10 ปี	91	19.8
11 ปีขึ้นไป	28	6.1
รวม	460	100

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลักษณะทางประชากร	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนพี่น้อง		
1-2 คน	239	52.0
3-5 คน	215	46.7
มากกว่า 5 คนขึ้นไป	6	1.3
รวม	460	100
ความถี่ของการแปร่งฟัน (ต่อวัน)		
1 ครั้ง	31	6.7
2 ครั้ง	344	74.8
3 ครั้ง	80	17.4
4 ครั้ง	3	0.7
5 ครั้ง	2	0.4
รวม	460	100
เวลาที่ใช้แปร่งฟัน		
1 นาที	82	17.8
2 นาที	104	22.6
3 นาที	116	25.2
4 นาที	10	2.2
5 นาที	116	25.2
6 นาทีขึ้นไป	32	7.0
รวม	460	100

จากตารางที่ 1 แสดงให้เห็นว่า กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่มีภาวะฟันผุเป็นเพศชาย และเพศหญิงจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 50 สำหรับอายุของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า มีอายุตั้งแต่ต่ำกว่า 11 - 13 ปี โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุ 12 ปี คิดเป็นร้อยละ 67.8 รองลงมาอายุ 11 ปี คิดเป็นร้อยละ 20.9 เมื่อพิจารณาอายุที่เริ่มมีฟันแท้ พบว่า นักเรียนส่วนใหญ่มีฟันผุเมื่ออายุ 10 ปี ร้อยละ 19.8 รองลงมาอายุ 8 ปีและ 6 ปี ร้อยละ 16.7 และร้อยละ 14.6 ตามลำดับ ส่วนจำนวนฟันผุ พบว่า ส่วนใหญ่มีจำนวนฟันผุ 1 - 2 คน คิดเป็นร้อยละ 52.0 รองลงมาคือมีฟันผุจำนวน 3 - 5 คน คิดเป็นร้อยละ 46.7 สำหรับนักเรียนที่มีฟันผุพบว่า ส่วนใหญ่แปรงฟันวันละ 2 ครั้ง ร้อยละ 74.8 รองลงมาวันละ 3 ครั้งและ 1 ครั้ง ร้อยละ 17.4 และร้อยละ 6.7 ตามลำดับ ส่วนเวลาที่ใช้แปรงฟันพบว่านักเรียนที่มีฟันผุส่วนใหญ่ใช้เวลา 3 นาที และ 5 นาที คือร้อยละ 25.2 รองลงมาใช้เวลาแปรงฟันครั้งละ 2 นาที ร้อยละ 22.6

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่มีภาวะฟันผุ จำแนกตามสถานภาพทางครอบครัว

สถานภาพทางครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
ปัจจุบันพักอาศัยกับ		
บิดามารดา	404	87.8
ญาติ	41	8.9
เพื่อน	0	0.0
อื่น ๆ (ระบุ) เช่นพระ	15	3.3
รวม	460	100
อาชีพของบิดา		
รับราชการ	38	8.3
รัฐวิสาหกิจ	9	2.0
ค้าขาย	72	15.7
รับจ้าง	287	62.4
ธุรกิจส่วนตัว	12	2.6
ไม่ได้ทำงาน / งานบ้าน	19	4.1
อื่น ๆ เช่นทำนา	6	1.3
ไม่ทราบ	17	3.7
รวม	460	100
อาชีพของมารดา		
รับราชการ	20	4.3
รัฐวิสาหกิจ	2	0.4
ค้าขาย	104	22.6
รับจ้าง	225	48.9
ธุรกิจส่วนตัว	10	2.2
ไม่ได้ทำงาน / งานบ้าน	88	19.1
อื่น ๆ เช่นทำนา	7	1.5
ไม่ทราบ	4	0.9
รวม	460	100.0

ตารางที่ 2 (ต่อ)

สถานภาพทางครอบครัว	จำนวน	ร้อยละ
การศึกษาของบิดา		
สูงกว่าปริญญาตรี	4	0.9
ปริญญาตรี	24	5.2
อนุปริญญา/ปวช./ ปวส.	21	4.6
มัธยมศึกษา	168	36.5
ประถมศึกษา	229	49.8
ไม่ทราบ	14	3.0
รวม	460	100
การศึกษาของมารดา		
สูงกว่าปริญญาตรี	5	1.1
ปริญญาตรี	22	4.8
อนุปริญญา/ปวช./ ปวส.	16	3.5
มัธยมศึกษา	118	25.7
ประถมศึกษา	298	64.8
ไม่ทราบ	1	0.2
รวม	460	100

จากตารางที่ 2 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่พันธุส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดา คิดเป็นร้อยละ 87.8 รองลงมาคืออาศัยอยู่กับญาติและอื่น ๆ เช่น พ่อแม่บุญธรรม พระ คิดเป็นร้อยละ 8.9 และ 3.3 ตามลำดับ สำหรับอาชีพบิดาและมารดาพบว่าส่วนใหญ่บิดามี อาชีพรับจ้าง ร้อยละ 62.4 รองลงมาคืออาชีพค้าขาย ร้อยละ 15.7 ส่วนอาชีพมารดานั้น ส่วนใหญ่มารดามีอาชีพรับจ้าง ร้อยละ 48.9 รองลงมาคืออาชีพค้าขายและไม่ได้ทำงาน / งานบ้าน ร้อยละ 22.6 และร้อยละ 19.1 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาการศึกษาของบิดาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 49.8 รองลงมาจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 36.5 สำหรับมารดาส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ร้อยละ 64.8 รองลงมาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 25.7

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่มีภาวะฟันผุ จำแนกตามระดับความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพ

	ระดับความรู้	จำนวน	ร้อยละ
มีความรู้ระดับดีมาก	(16 - 20 คะแนน)	120	26.1
มีความรู้ระดับดี	(14 - 15 คะแนน)	163	35.4
มีความรู้ระดับค่อนข้างดี	(12 - 13 คะแนน)	104	22.6
มีความรู้ระดับพอใช้	(10 - 11 คะแนน)	49	10.7
มีความรู้ระดับต้องปรับปรุง	(0 - 9 คะแนน)	24	5.2
รวม		460	100
คะแนนเฉลี่ย	= 13.87		
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	= 2.46		
คะแนนต่ำสุด	= 4 (คะแนน)		
คะแนนสูงสุด	= 20 (คะแนน)		

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีฟันผุส่วนใหญ่มีความรู้อยู่ในระดับดี และ ดีมาก คิดเป็นร้อยละ 61.5 โดยมีความรู้ในระดับดีมากร้อยละ 26.1 และความรู้ที่อยู่ในระดับดี ร้อยละ 35.4 มีความรู้ระดับค่อนข้างดี ร้อยละ 22.6 ส่วนความรู้ระดับต้องปรับปรุงมีเพียง ร้อยละ 5.2 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 13.87 และคะแนนที่นักเรียนตอบคำถามข้อความรู้ได้ถูกต้อง ต่ำสุด 4 คะแนน และคะแนนสูงสุด 20 คะแนน

ตารางที่ 4 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความรู้เกี่ยวกับ
ทัศนสุขภาพที่ตอบถูกต้องของนักเรียนที่มีภาวะฟันผุ จำแนกรายข้อ (N= 460 คน)

ข้อ	ข้อความรู้	จำนวน	ร้อยละ
1.	ฟันธรรมชาติของคนเราแบ่งออกเป็น 2 ชุด ได้แก่ ฟันน้ำนมและฟันแท้	448	97.4
2.	ฟันแท้ซี่แรกจะขึ้นเมื่ออายุ 6 ปี	179	38.9
3.	ฟันแท้เมื่อขึ้นครบจะมีทั้งหมด 32 ซี่	441	95.9
4.	ข้อที่ไม่ใช่ประโยชน์และหน้าที่ของฟัน คือ ใช้เปิดขวด	403	87.6
5.	โครงสร้างของฟันส่วนที่แข็งแรงที่สุด คือ เคลือบฟัน	34	7.4
6.	เด็กชายชัยชนะมีอาการปวดฟันและฟันเป็นรู นักเรียนคิดว่าอาการของชัยชนะ เกิดจากกรดและเชื้อจุลินทรีย์ที่เกิดขึ้นในปากหลังรับประทานอาหาร	157	34.1
7.	อาการเริ่มแรกของโรคฟันผุคือมีจุดเทาดำบนตัวฟัน	209	45.4
8.	บุคคลในข้อใดต่อไปนี่ที่ได้รับผลจากโรคฟันผุที่รุนแรงที่สุด คือ เกิดปวดฟันมากและมีไข้	339	73.7
9.	เด็กหญิงสมศรี อยากมีฟันแข็งแรงและไม่เป็นโรคฟันผุ ควรจะปฏิบัติตัวที่ถูกต้องที่สุดคือแปรงฟันหลังอาหารทุกครั้ง และรับประทานผัก ผลไม้เป็นประจำ	334	72.6
10.	ถ้าเด็กหญิงรติไม่ยอมเป็นโรคฟันผุนักเรียนจะแนะนำให้รติหลีกเลี่ยงการรับประทานอาหารประเภทไอศกรีม ช็อกโกแลต ทอฟฟี่	392	85.2
11.	อารียาส่องกระจกตรวจดูฟันพบว่ามีจุดสีดำบนตัวฟัน เป็นรูเล็กน้อยแต่ไม่มีอาการปวดอารียาควรไปหาหมอเพื่อรักษา	439	95.4
12.	ประโยชน์ของสารฟลูออไรด์คือป้องกันฟันผุ	337	82.0

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ข้อ	ข้อความรู้	จำนวน	ร้อยละ
13.	เด็กชายเสกสรรไม่ชอบแปรงฟันและไม่สนใจดูแลสุขภาพฟัน นักเรียนคิดว่าพฤติกรรมของเสกสรรจะเป็นสาเหตุให้สุขภาพปากและฟันที่รุนแรงที่สุดคือเป็นโรคฟันผุและเหงือกอักเสบ	394	85.7
14.	บุคคลที่มีอาการของโรคเหงือกอักเสบในระยะแรกคือ ตีมเหงือกบวมและมีเลือดออก	172	37.4
15.	บุคคลที่มีวิธีป้องกันโรคเหงือกอักเสบได้ดีที่สุดคือ หลีกเลี่ยงประทานผักและผลไม้เป็นประจำ	279	60.7
16.	ถ้านักเรียนจะแปรงฟันอย่างถูกวิธีโดยการขยับปิดจะปฏิบัติโดยฟันบนบดลง ฟันล่างบดขึ้น ฟันบดเคี้ยวถูไปมา	351	76.3
17.	ถ้านักเรียนต้องการซื้อแปรงสีฟัน จะมีวิธีสังเกตลักษณะแปรงสีฟันที่ดีโดยเลือกที่มีด้ามจับแปรงถนัดมือ ขนแปรงไม่แข็งหรืออ่อนเกินไป	261	56.7
18.	เมื่อนักเรียนแปรงฟันเสร็จแล้วจะมีวิธีเก็บรักษาแปรงสีฟันที่ถูกวิธีได้โดยล้างน้ำให้สะอาดแขวนไว้ในที่แห้ง	363	78.9
19.	เมื่อนักเรียนรับประทานอาหารแล้วไม่ได้แปรงฟัน หรือไม่มีโอกาสแปรงฟัน นักเรียนควรปฏิบัติโดยบ้วนปากแรง ๆ ด้วยน้ำสะอาด	428	93.0
20.	การกระทำของบุคคลที่ไม่ใช่การรักษาสุขภาพของปากเหงือก และฟัน คือหนึ่งใช้ไม้จิ้มฟันเขี่ยหรือแคะเศษอาหาร	382	83.0

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่า ในการตอบคำถามความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพ เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อความรู้ที่นักเรียนที่มีฟันผุตอบถูกมากที่สุดคือ ข้อ 1 โดยนักเรียนที่มีฟันผุตอบได้ถูกต้องคิดเป็นร้อยละ 97 ซึ่งถามว่า " ฟันธรรมชาติของคนเราแบ่งออกเป็น 2 ชุด ได้แก่ข้อใด " รองลงมาคือข้อ 3 และข้อ 11 โดยนักเรียนที่มีฟันผุตอบถูกคิดเป็นร้อยละ 96 และร้อยละ 95 ตามลำดับ ซึ่งถามว่า " ฟันแท้เมื่อขึ้นครบจะมีทั้งหมดกี่ซี่ " และ " อาริยาส่องกระจกตรวจดูฟันพบว่ามีจุดสีดำบนตัวฟันเป็นรูเล็กน้อยแต่ไม่มีอาการปวดอาเรียควรปฏิบัติอย่างไร" ตามลำดับ

ส่วนข้อความรู้ที่นักเรียนที่มีฟันผุตอบถูกน้อยที่สุด คือ ข้อ 5 โดยผู้ตอบถูกมีเพียงร้อยละ 7.4 ซึ่งถามว่า "โครงสร้างของฟันส่วนใดที่แข็งแรงที่สุด " รองลงมาคือข้อ 6 มีผู้ตอบถูกร้อยละ 34.1 ซึ่งถามว่า " เด็กชายชัยชนะ มีอาการปวดฟันและฟันเป็นรู นักเรียนคิดว่าอาการของชัยชนะ เกิดจากสาเหตุใด " ข้อ 14 มีผู้ตอบถูกร้อยละ 37.4 ซึ่งถามว่า "บุคคลในข้อใดมีอาการของโรคเหงือกอักเสบในระยะแรก " และข้อ 7 มีผู้ตอบถูกร้อยละ 45.4 ซึ่งถามว่า " ข้อใดเป็นอาการเริ่มแรกของโรคฟันผุ "

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่มีภาวะฟันผุ จำแนกตามระดับทัศนคติที่มีต่อ
ทันตสุขภาพ

	ระดับทัศนคติ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับทัศนคติดีมาก	(3.50 - 4.00)	52	11.3
ระดับทัศนคติดี	(2.50 - 3.49)	395	85.9
ระดับทัศนคติพอใช้	(1.50 - 2.49)	13	2.8
ระดับทัศนคติต้องปรับปรุง	(1.00 - 1.49)	0	0.0
รวม		460	100

คะแนนเฉลี่ย	= 3.13
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	= 0.30
คะแนนต่ำสุด	= 2.05
คะแนนสูงสุด	= 3.85

จากตารางที่ 5 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีฟันผุส่วนใหญ่มีทัศนคติอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 85.9 รองลงมา มีระดับพอใช้ ร้อยละ 11.3 มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.13 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .30 โดยคะแนนต่ำสุด เท่ากับ 2.05 และคะแนนสูงสุดเท่ากับ 3.85

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทัศนคติต่อ
ทัศนสุขภาพของนักเรียนที่มีภาวะฟันผุ จำแนกรายข้อ (N= 460 คน)

ข้อ	ทัศนคติ	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่	ไม่เห็น	$\bar{X}$	SD
		อย่างยิ่ง		เห็นด้วย	ด้วย		
		จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน		
		(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)		
1.	ฟันแท้และฟันน้ำนมไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ กันเลย	13 (2.8)	55 (12.0)	137 (29.8)	255 (55.4)	3.38	.80
2.	การปล่อยให้ฟันน้ำนมผุไปเพื่อให้มีที่ ว่างให้ฟันแท้ขึ้นได้เป็นสิ่งที่ดี	23 (5.0)	78 (17.0)	183 (39.8)	176 (38.3)	3.11	.86
3.	การเป็นโรคฟันผุเกิดจากสาเหตุ ทางกรรมพันธุ์	14 (3.0)	34 (7.4)	214 (46.5)	198 (43.0)	3.30	.73
4.	การรับประทานลูกอม ลูกกวาด ทอฟฟี่ เป็นประจำไม่จำเป็นต้องเป็นโรคฟันผุ	60 (13.0)	49 (10.7)	114 (24.8)	237 (51.5)	3.15	1.06
5.	การดีมนมจะช่วยบำรุงฟันได้ *	264 (57.4)	174 (37.8)	16 (3.5)	6 (1.3)	3.51	.63
6.	ฟันและเหงือกจะแข็งแรง ถ้ารับประทาน อาหารที่มีรสเปรี้ยวๆเป็นประจำ	104 (22.6)	245 (53.3)	86 (18.7)	25 (5.4)	2.07	.79
7.	การใช้ไหมขัดฟันเชียวหรือเคาะเศษอาหาร ตามซอกฟันออกทุกครั้งใช้แทนการ แปรงฟันได้	12 (2.6)	38 (8.3)	181 (39.3)	229 (49.8)	3.36	.74
8.	การแปรงฟันอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง ตอนเช้าและก่อนนอนสามารถรักษา ความสะอาดฟันได้ *	258 (56.1)	179 (38.9)	17 (3.7)	6 (1.3)	3.50	.63
9.	การบ้วนปากหรือแปรงฟันหลังรับ ประทานอาหารไม่จำเป็นต้องทำทุกครั้ง เสมอไป	12 (2.6)	83 (18.0)	237 (51.5)	128 (27.8)	3.05	.75

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ	ทัศนคติ	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่	ไม่เห็น	$\bar{X}$	SD
		อย่างยิ่ง		เห็นด้วย	ด้วย		
		จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน		
		(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)		
10.	การบ้วนปากอย่างเดียวก็เป็นการทำความสะอาดพื้นที่เพียงพอแล้ว	14 (3.0)	90 (19.6)	270 (58.7)	86 (18.7)	2.93	.71
11.	การใช้ยาสีฟันผสมฟลูออไรด์จะช่วยทำให้ฟันคงทนแข็งแรง *	210 (45.7)	211 (45.9)	29 (6.3)	10 (2.2)	3.35	.70
12.	การใช้แปรงสีฟันถูไปมาซ้ายขวา บนตัวฟันก็สามารถทำให้ฟัน สะอาดได้แล้ว	32 (7.0)	171 (37.2)	211 (45.9)	46 (10.0)	2.59	.76
13.	การใช้ไหมขัดฟันช่วยลดคราบจุลินทรีย์ที่ติดบนตัวฟันได้	46 (10.0)	213 (46.3)	154 (33.5)	47 (10.2)	2.44	.81
14.	การใช้แปรงสีฟันใช้ร่วมกันทั้งครอบครัวก็ทำได้	4 (.9)	9 (4.1)	96 (20.9)	341 (74.1)	3.68	.59
15.	แปรงสีฟันที่ดีไม่จำเป็นต้องมีราคาแพง *	133 (28.9)	203 (44.1)	71 (15.4)	53 (11.5)	2.90	.95
16.	การใช้แปรงสีฟันที่มีลักษณะขนแปรงแข็งจะทำให้ฟันสะอาดมากขึ้น	16 (3.5)	79 (17.2)	270 (58.7)	95 (20.7)	2.97	.72
17.	ถ้าสุขภาพฟันดี จะทำให้สุขภาพร่างกายดีด้วย *	140 (30.4)	227 (49.3)	72 (15.7)	21 (4.6)	3.06	.80
18.	ถ้ามีปัญหาเรื่องฟันไม่จำเป็นต้องไปหาทันตแพทย์ก็ได้สามารถซื้อยาตามร้านขายยามารับประทานก็หายได้เอง	18 (3.9)	40 (8.7)	192 (41.7)	210 (45.7)	3.29	.79

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ข้อ	ทัศนคติ	เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่	ไม่เห็น	$\bar{X}$	SD
		อย่างยิ่ง		เห็นด้วย	ด้วย		
		จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน		
		(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)		
19.	การไปพบทันตแพทย์อย่างน้อยปีละ 2 ครั้งเป็นการเสียเวลา	24 (5.2)	33 (7.2)	191 (41.5)	212 (46.1)	3.28	.81
20.	ถ้าไม่เป็นโรคในช่องปาก และฟันก็ไม่จำเป็นต้องไปหาทันตแพทย์	44 (9.6)	105 (22.8)	201 (43.7)	110 (23.9)	2.82	.91
รวม						3.13	0.30

* ทัศนคติด้านบวก

จากตารางที่ 6 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีฟันผุส่วนใหญ่มีทัศนคติอยู่ในระดับดี โดยมีค่าเฉลี่ย 3.13 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีทัศนคติอยู่ในระดับดีมากกว่าทุกข้อคือ ข้อ 14 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งในการใช้แปรงสีฟันร่วมกันทั้งครอบครัวก็ทำได้ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.68 รองลงมาคือ ข้อ 5 เห็นด้วยอย่างยิ่งว่าการดื่มนมจะช่วยบำรุงฟันได้ มีค่าเฉลี่ย 3.51

ส่วนข้อที่มีทัศนคติอยู่ในระดับพอใช้แต่น้อยกว่าทุกข้อคือ ข้อ 6 ที่นักเรียนเห็นด้วยว่า ฟันและเหงือกจะแข็งแรงถ้ารับประทานอาหารที่มีรสเปรี้ยว ๆ เป็นประจำ โดยมีค่าเฉลี่ย 2.07 และข้อ 13 ที่นักเรียนเห็นด้วยว่าการใช้ไหมขัดฟันช่วยลดคราบจุลินทรีย์ที่ติดบนตัวฟันได้ โดยมีค่าเฉลี่ย 2.44

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่มีภาวะฟันผุ จำแนกตามความเชื่อเกี่ยวกับ
ทันตสุขภาพ

ระดับความเชื่อ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับความเชื่อถูกต้องในระดับดีมาก (3.50 - 4.00)	0	0.0
ระดับความเชื่อถูกต้องในระดับดี (2.50 - 3.49)	223	48.5
ระดับความเชื่อถูกต้องในระดับพอใช้ (1.50 - 2.49)	237	51.5
ระดับความเชื่อถูกต้องในระดับปรับปรุง (1.00 - 1.49)	0	0.0
รวม	460	100

คะแนนเฉลี่ย	= 2.49
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	= 0.29
คะแนนต่ำสุด	= 1.77
คะแนนสูงสุด	= 3.38

จากตารางที่ 7 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีฟันผุส่วนใหญ่มีความเชื่อถูกต้องเกี่ยวกับทันตสุขภาพอยู่ในระดับพอใช้และระดับดี คิดเป็นร้อยละ 51.5 และร้อยละ 48.5 ตามลำดับ โดยมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 2.49 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .29 คะแนนเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 1.77 และคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 3.38

ตารางที่ 8 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเชื่อทางทัศนสุขภาพ
ของนักเรียนที่มีภาวะฟันผุ จำแนกรายข้อ (N= 460 คน)

ข้อ	ความเชื่อ	เชื่อ	เชื่อ	ไม่เชื่อ	ไม่เชื่อ	— X	SD
		อย่างยิ่ง			อย่างยิ่ง		
		จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1.	นักเรียนเชื่อว่าฟันผุเกิดจากแมงกินฟัน	89 (19.3)	271 (58.9)	67 (14.6)	33 (7.2)	2.10	.79
2.	นักเรียนเชื่อว่าการใช้แปรงสีฟันมากเกินไป จะทำให้ฟันขาวขึ้น	29 (6.3)	166 (36.1)	239 (52.0)	26 (5.7)	2.57	.70
3.	นักเรียนเชื่อว่าการใช้ไหมขัดฟันหรือผง ถ่านฟันจะทำให้ฟันขาวขึ้น	43 (9.3)	198 (43.0)	180 (39.1)	39 (8.5)	2.47	.78
4.	นักเรียนเชื่อว่าการเคี้ยวหมากและพลู เป็นประจำจะทำให้ฟันไม่ผุ	29 (6.3)	130 (28.3)	231 (50.2)	70 (15.2)	2.74	.79
5.	นักเรียนเชื่อว่าการรับประทานผลไม้ จำพวกฝรั่ง อ้อย สามารถช่วยขัดฟัน ได้ *	66 (14.3)	213 (46.3)	140 (30.4)	41 (8.9)	2.66	.83
6.	นักเรียนเชื่อว่าการเคี้ยวหมากฝรั่งที่ไม่ มีน้ำตาลจะทำให้ฟันไม่ผุ *	25 (5.4)	133 (28.9)	220 (47.8)	82 (17.8)	2.22	.80
7.	นักเรียนเชื่อว่าเวลาปวดฟันห้ามรับ ประทานน้ำแข็ง	98 (21.3)	230 (50.0)	109 (23.7)	23 (5.0)	2.12	.80
8.	นักเรียนเชื่อว่าใช้เกลือป่นถูตามฟันก็ สามารถทำความสะอาดฟันได้	81 (17.6)	223 (48.5)	133 (28.9)	23 (5.0)	2.21	.79
9.	นักเรียนเชื่อว่าการใช้ยาหม่องอุดรูฟัน ที่ผุจะช่วยบรรเทาอาการปวดได้	52 (11.3)	122 (26.5)	157 (34.1)	129 (28.0)	2.79	.98

ตารางที่ 8 (ต่อ)

ข้อ	ความเชื่อ	เชื่อ	เชื่อ	ไม่	ไม่เชื่อ	— X	SD
		อย่างยิ่ง		เชื่อ	อย่างยิ่ง		
		จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน		
		(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)		
10.	นักเรียนเชื่อว่าเวลาพักผ่อนให้ใช้ สมุนไพรผสมเกลืออุดฟันแล้วจะ บรรเทาอาการปวดได้	89 (19.3)	267 (58.0)	91 (19.8)	13 (2.8)	2.06	.71
11.	นักเรียนเชื่อว่าเวลาพักผ่อนถ้าเอาลิ้น ไปแตะรอยแผลจะทำให้ฟันใหม่ไม่ขึ้น	47 (10.2)	108 (23.5)	217 (47.2)	88 (19.1)	2.75	.88
12.	นักเรียนเชื่อว่าถ้าฟันโยกใกล้จะหลุด ให้ใช้ด้ายเย็บผ้าผูกตัวฟันแล้วดึงออก โดยไม่จำเป็นต้องไปพบทันตแพทย์	48 (10.4)	152 (33.0)	171 (37.2)	89 (19.3)	2.65	.91
13.	นักเรียนเชื่อว่าเวลาปวดฟันให้ใช้ ยาสีฟันอุดรูฟันไว้จะทำให้บรรเทา อาการปวดได้โดยไม่ต้องไปพบ ทันตแพทย์	22 (4.8)	75 (16.3)	239 (52.0)	124 (27.0)	3.01	.79
	รวม					2.49	.29

* ความเชื่อด้านบวก

จากตารางที่ 8 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีฟันผุส่วนใหญ่มีความเชื่อถูกต้องในระดับพอใช้ โดยคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 2.49 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่มีความเชื่อถูกต้องในระดับดีมากกว่าทุกข้อคือ ข้อ 13 ไม่เชื่อว่าเวลาปวดฟันให้ใช้ยาสีฟันอุดรูฟันไว้จะทำให้บรรเทาอาการปวดได้โดยไม่ต้องไปพบแพทย์ โดยมีค่าเฉลี่ย 3.01 รองลงมาคือ ข้อ 9 ไม่เชื่อว่าการใช้ยาหม่องอุดรูฟันที่ผู้ช่วยบรรเทาอาการปวดได้ โดยมีค่าเฉลี่ย 2.79

ส่วนข้อที่นักเรียนมีความเชื่ออยู่ในระดับพอใช้ แต่มีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุดคือข้อ 10 นักเรียนเชื่อว่าเวลาฟันผุให้ใช้สมุนไพรผสมเกลืออุดฟันแล้วจะบรรเทาอาการปวดได้ โดยมีค่าเฉลี่ย 2.06 ข้อ 1 นักเรียนเชื่อว่าฟันผุเกิดจากแมงกินฟัน โดยมีค่าเฉลี่ย 2.10 ข้อ 7 นักเรียนเชื่อว่าเวลาปวดฟันห้ามรับประทานน้ำแข็ง โดยมีค่าเฉลี่ย 2.12 ข้อ 8 นักเรียนเชื่อว่าใช้เกลือป่นถูตามฟันก็สามารถทำความสะอาดฟันได้ โดยมีค่าเฉลี่ย 2.21 ข้อ 6 นักเรียนไม่เชื่อว่าการเคี้ยวหมากฝรั่งที่ไม่มีน้ำตาลจะทำให้ฟันไม่ผุ โดยมีค่าเฉลี่ย 2.22 และข้อ 3 นักเรียนเชื่อว่าการใช้ไบซอซหรือผงถ่านกัมพูชาจะทำให้ฟันขาวขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ย 2.47

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่มีภาวะฟันผุ จำแนกตามการปฏิบัติทางทันตสุขภาพ

ระดับการปฏิบัติ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการปฏิบัติในระดับดีมาก (3.50 - 4.00)	23	5.0
ระดับการปฏิบัติในระดับดี (2.50 - 3.49)	380	82.6
ระดับการปฏิบัติในระดับพอใช้ (1.50 - 2.49)	56	12.4
ระดับการปฏิบัติในระดับปรับปรุง (1.00 - 1.49)	0	0.0
รวม	460	100
คะแนนเฉลี่ย	= 2.90	
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	= 0.34	
คะแนนต่ำสุด	= 2.00	
คะแนนสูงสุด	= 3.65	

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีฟันผุส่วนใหญ่มีการปฏิบัติถูกต้องเกี่ยวกับทันตสุขภาพอยู่ในระดับดี คิดเป็นร้อยละ 82.6 รองลงมาคือมีการปฏิบัติที่ถูกต้องในระดับพอใช้ คิดเป็นร้อยละ 12.4 โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 2.90 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .34 คะแนนเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 2.00 และคะแนนเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 3.65

ตารางที่ 10 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติทาง
ทัศนสุขภาพของนักเรียนที่มีภาวะฟันผุ จำแนกรายข้อ (N = 460)

ข้อ	การปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่เคย	— X	SD
		เป็น ประจำ จำนวน (ร้อยละ)	บ่อยครั้ง จำนวน (ร้อยละ)	นานๆ ครั้ง จำนวน (ร้อยละ)	ปฏิบัติ จำนวน (ร้อยละ)		
1.	นักเรียนรับประทานผัก และผลไม้ *	230 (50.0)	180 (39.1)	44 (9.6)	6 (1.3)	3.38	.71
2.	นักเรียนรับประทานขนมขบเคี้ยวหรือ อาหารกรุบกรอบ	137 (29.8)	182 (39.6)	120 (26.1)	21 (4.6)	2.05	.86
3.	นักเรียนรับประทานลูกอม ลูกกวาด ทอฟฟี่	73 (15.9)	139 (30.2)	213 (46.3)	35 (7.6)	2.46	.85
4.	นักเรียนดื่มนม *	277 (60.2)	132 (28.7)	36 (7.8)	15 (3.3)	3.46	.78
5.	นักเรียนดื่มน้ำอัดลม	107 (23.3)	153 (33.3)	174 (37.8)	26 (5.7)	2.26	.88
6.	นักเรียนรับประทานอาหารทะเล ประเภทปู ปลา กุ้ง หอย *	96 (20.9)	177 (38.5)	172 (37.4)	15 (3.3)	2.77	.81
7.	นักเรียนใช้ฟันกัด ขบ ของแข็ง เช่น ปากกา ดินสอ ไม้บรรทัด	34 (7.4)	69 (15.0)	161 (35.0)	196 (42.6)	3.13	.93
8.	นักเรียนแปรงฟันด้วยยาสีฟันผสม ฟลูออไรด์ *	217 (47.2)	118 (25.7)	81 (17.6)	44 (9.6)	3.10	1.01
9.	นักเรียนไม่แปรงฟันหลังรับประทาน อาหารขบเคี้ยว	79 (17.2)	133 (28.9)	167 (36.3)	81 (17.6)	2.54	.97
10.	นักเรียนไม่แปรงฟันหลังรับประทาน ลูกอม ลูกกวาด ทอฟฟี่	98 (21.3)	118 (25.7)	158 (34.3)	86 (18.7)	2.50	1.03

ตารางที่ 10 (ต่อ)

ข้อ	การปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ปฏิบัติ	ไม่เคย	$\bar{X}$	SD
		เป็น ประจำ จำนวน (ร้อยละ)	บ่อยครั้ง จำนวน (ร้อยละ)	นานๆ ครั้ง จำนวน (ร้อยละ)	ปฏิบัติ จำนวน (ร้อยละ)		
11.	นักเรียนแปรงฟันหลังอาหารเช้า *	147 (32.0)	117 (25.4)	117 (25.4)	79 (17.2)	2.72	1.09
12.	นักเรียนแปรงฟันหลังอาหาร กลางวัน *	84 (18.3)	96 (20.9)	140 (30.4)	140 (30.4)	2.27	1.08
13.	นักเรียนแปรงฟันหลังอาหารเย็น *	130 (28.2)	114 (24.8)	136 (29.6)	80 (17.4)	2.64	1.07
14.	นักเรียนแปรงฟันตอนก่อนเข้านอน *	241 (52.4)	111 (24.1)	83 (18.0)	25 (5.4)	3.23	.93
15.	นักเรียนแปรงฟันเมื่อตื่นนอน ตอนเช้า *	401 (87.2)	43 (9.3)	15 (3.3)	1 (0.2)	3.83	.47
16.	นักเรียนเปลี่ยนแปรงสีฟันเมื่อขนแปรง บานออก *	239 (52.0)	101 (22.0)	100 (21.7)	20 (4.3)	3.22	.93
17.	นักเรียนใช้แปรงสีฟันร่วมกับผู้อื่น	16 (3.5)	16 (3.5)	37 (8.0)	391 (85.0)	3.75	.68
18.	นักเรียนใช้ยาแก้ปวดชนิดผง หรือ ชนิดเม็ดบดละเอียดใส่รูฟันเพื่อระงับ อาการปวดฟัน	33 (7.2)	80 (17.4)	120 (26.1)	227 (49.3)	3.18	.96
19.	นักเรียนส่งกระจกตรวจดูเหงือกและ ฟันตนเอง *	158 (34.3)	165 (35.9)	122 (26.5)	15 (3.3)	3.01	.86
20.	นักเรียนไปตรวจฟันกับหมอฟันปีละ ครั้ง แม้ว่าจะไม่มีอาการ ผิดปกติ *	76 (16.5)	108 (23.5)	198 (43.0)	78 (17.0)	2.40	.95
รวม						2.90	.34

* การปฏิบัติด้านบวก

จากตารางที่ 10 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีพื้นฐานใหญ่มีการปฏิบัติที่ถูกต้องในระดับดีโดยมีค่าเฉลี่ย 2.90 เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า ข้อที่ปฏิบัติได้ถูกต้องในระดับดีมากกว่าทุกข้อคือ ข้อ 16 ปฏิบัติเป็นประจำในการเปลี่ยนแปลงสีฟันเมื่อขนแปรงบานออก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.83 รองลงมาคือ ข้อ 17 ไม่เคยปฏิบัติในการใช้แปรงสีฟันร่วมกับผู้อื่น โดยมีค่าเฉลี่ย 3.75

ส่วนข้อที่นักเรียนปฏิบัติถูกต้องในระดับพอใช้และมีคะแนนน้อยที่สุดคือ ข้อ 2 นักเรียนปฏิบัติบ่อยครั้งในการรับประทานขนมขบเคี้ยวหรืออาหารกรุบกรอบ โดยมีค่าเฉลี่ย 2.05 ข้อ 5 นักเรียนปฏิบัติบ่อยครั้งในการดื่มน้ำอัดลม โดยมีค่าเฉลี่ย 2.26 ข้อ 12 นักเรียนปฏิบัตินาน ๆ ครั้งในการนักเรียนแปรงฟันหลังอาหารกลางวัน โดยมีค่าเฉลี่ย 2.27 และข้อ 20 นักเรียนปฏิบัตินาน ๆ ครั้งในการนักเรียนไปตรวจฟันกับหมอฟันปีละครั้ง แม้ว่าจะไม่มีอาการผิดปกติ โดยมีค่าเฉลี่ย 2.40

1.2 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างตามปัจจัยเอื้อ

ผลการศึกษาลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างตามปัจจัยเอื้อได้แก่ การเข้าถึงของแหล่งบริการร้านค้าทางอาหารว่างและอุปกรณ์ทางทันตสุขภาพ การเข้าถึงของแหล่งข่าวสารความรู้ทางทันตสุขภาพ การเข้าถึงของบริการและแหล่งบริการทางทันตสุขภาพ การสนับสนุนทางทันตสุขภาพของโรงเรียน ความพร้อมของการมีอุปกรณ์ในการปฏิบัติทางทันตสุขภาพ ความชอบของการรับประทานอาหาร อานาจการซื้ออาหารว่างของนักเรียน ความถี่ของการรับประทานอาหารว่าง ความถี่ของการดื่มน้ำอัดลม/น้ำหวาน รายได้ของบิดามารดา ดังแสดงในตารางที่ 11 ถึงตารางที่ 21

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่มีภาวะฟันผุ จำแนกตามรายได้ของบิดามารดา (ต่อเดือน)

รายได้ของบิดามารดา	จำนวน	ร้อยละ
รายได้ของบิดามารดา (บาทต่อเดือน)		
น้อยกว่า 5,000 บาท	174	37.8
5,000 – 10,000 บาท	204	44.4
10,001 - 15,000 บาท	45	9.8
มากกว่า 15,000 บาท	37	8.0
รวม	460	100

จากตารางที่ 11 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีฟันผุส่วนใหญ่บิดามารดามีรายได้ระหว่าง 5,000 – 10,000 บาทต่อเดือน คิดเป็นร้อยละ 44.4 รองลงมา มีรายได้น้อยกว่า 5,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 37.8

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของนักเรียนที่มีภาวะฟันผุ จำแนกตามอำนาจการซื้อของนักเรียน

อำนาจการซื้อของนักเรียน	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนเงินที่ได้มาโรงเรียน (บาทต่อวัน)		
ต่ำกว่า 10 บาท	58	12.6
11 – 15 บาท	54	11.7
16 - 20 บาท	202	43.9
21 – 25 บาท	28	6.1
26 – 30 บาท	66	14.3
31 – 35 บาท	2	0.4
36 บาทขึ้นไป	50	10.9
รวม	460	100
จำนวนเงินที่จ่ายค่าขนม (บาทต่อวัน)		
1 – 5 บาท	60	13.0
6 – 10 บาท	202	43.9
11 – 15 บาท	108	23.5
16 – 20 บาท	65	14.1
21 – 25 บาท	3	0.7
26 – 30 บาท	18	3.9
31 – 35 บาท	2	0.4
36 บาทขึ้นไป	2	0.4
รวม	460	100

จากตารางที่ 12 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีพันธุส่วนใหญ่ได้เงินมาโรงเรียนต่อวัน ส่วนใหญ่ระหว่าง 16 – 20 บาท ร้อยละ 43.9 รองลงมาได้เงินมาโรงเรียนวันละ 26 – 30 บาท ร้อยละ 14.3 และได้เงินมาโรงเรียนต่ำกว่า 10 บาทและระหว่างวันละ 11 – 15 บาท ร้อยละ 12.6 และร้อยละ 11.7 ตามลำดับ ส่วนจำนวนเงินที่นักเรียนใช้ซื้ออาหารว่างต่อวันส่วนใหญ่ใช้เงินระหว่าง 6 – 10 บาท ร้อยละ 43.9 รองลงมาใช้เงินระหว่าง 11 – 15 บาท ร้อยละ 23.5 และใช้เงินในอัตราใกล้เคียงกันคือวันละ 16 – 20 บาทและใช้เงินวันละ 1 – 5 บาท คิดเป็นร้อยละ 14.1 และร้อยละ 13.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 13 จำนวน และร้อยละของนักเรียนที่มีภาวะฟันผุ จำแนกตามการเข้าถึงของ
แหล่งบริการร้านค้าอาหารว่าง/น้ำอัดลม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งที่นักเรียนซื้อขนมขบเคี้ยว (อาหารว่าง)		
ร้านค้าในโรงเรียน		
มี	389	84.6
ไม่มี	71	15.4
รวม	460	100
ร้านค้านอกบริเวณโรงเรียน		
มี	441	95.9
ไม่มี	19	4.1
รวม	460	100
ร้านค้าในชุมชนที่พักอาศัย		
มี	454	98.7
ไม่มี	6	1.3
รวม	460	100

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีฟันผุได้รับบริการที่เอื้อต่อการซื้ออาหารว่าง โดยส่วนใหญ่มีการเข้าถึงบริการทั้งร้านค้าในโรงเรียน ร้านค้านอกบริเวณโรงเรียน ร้านค้าในชุมชนที่อยู่อาศัย คิดเป็นร้อยละ 84.6, 95.9 และ 98.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 14 อันดับที่ จำนวน และร้อยละ ของนักเรียนที่มีภาวะฟันผุ จำแนกตามความชอบ
รับประทานอาหารว่าง

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
อาหารที่ชอบรับประทานอันดับที่ 1		
ผลไม้	206	44.8
น้ำอัดลม	72	15.7
ไอศกรีม	60	13.0
อาหารที่ชอบรับประทานอันดับที่ 2		
ไอศกรีม	115	25.0
น้ำอัดลม	83	18.0
ขนมถุงกรุบกรอบ	76	16.5
อาหารที่ชอบรับประทานอันดับที่ 3		
ไอศกรีม	96	20.9
น้ำอัดลม	82	17.8
ขนมถุงกรุบกรอบ	75	16.3

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีฟันผุส่วนใหญ่ชอบรับประทานผลไม้เป็นอันดับ 1 ร้อยละ 44.8 รองลงมาคือน้ำอัดลมและไอศกรีม ร้อยละ 15.7 และ 13.0 ตามลำดับ ส่วนอาหารที่ชอบรับประทานเป็นอันดับที่ 2 ส่วนใหญ่คือไอศกรีม ร้อยละ 25.0 รองลงมาคือน้ำอัดลมและขนมถุงกรุบกรอบ ร้อยละ 18.0 และ ร้อยละ 16.5 ตามลำดับ และอาหารว่างที่ชอบรับประทานเป็นอันดับที่ 3 ส่วนใหญ่คือไอศกรีม ร้อยละ 20.9 รองลงมาคือน้ำอัดลมและขนมถุงกรุบกรอบ ร้อยละ 17.8 และ ร้อยละ 16.3 ตามลำดับ

ตารางที่ 15 จำนวน และร้อยละ ของนักเรียนที่มีภาวะฟันผุ จำแนกตามการเข้าถึงของแหล่ง
ข่าวสาร / ความรู้ทางทันตสุขภาพ

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
การได้รับความรู้ข่าวสารเรื่องฟัน		
ไม่เคย	2	0.4
เคย	458	99.6
รวม	460	100
แหล่งที่ได้รับความรู้เรื่องฟัน (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
โทรทัศน์	285	17.2
หนังสือพิมพ์	63	3.8
วารสาร	42	2.5
เพื่อน	59	3.6
วิทยุ	70	4.2
การเรียนการสอนจากครู	347	21.0
ทันตแพทย์	332	20.1
บิดามารดา / คนในครอบครัว	317	19.2
นิทรรศการ / โปสเตอร์	134	8.1
อื่นๆ	4	0.2
รวม		100

จากตารางที่ 15 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีฟันผุส่วนใหญ่ได้รับความรู้และข่าวสารเรื่องทันตสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 99.6 ซึ่งมีนักเรียนที่มีฟันผุจำนวนเพียงเล็กน้อยเท่านั้นที่ไม่ได้รับข่าวสารความรู้เรื่องทันตสุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 0.4 และเมื่อพิจารณาตามแหล่งข่าวสารความรู้นักเรียนได้รับพบว่าส่วนใหญ่ได้รับความรู้จากการเรียนการสอนจากครูและจากทันตแพทย์เป็นจำนวนที่ใกล้เคียงกันคือร้อยละ 21.0 และร้อยละ 20.1 ตามลำดับ รองลงมานักเรียนได้รับข่าวสารความรู้ทางทันตสุขภาพจากบิดามารดา และทางโทรทัศน์ ร้อยละ 19.2 และ ร้อยละ 17.2 ตามลำดับ

ตารางที่ 16 จำนวน และร้อยละ ของนักเรียนที่มีภาวะฟันผุ จำแนกตามการเข้าถึงบริการทางทันตสุขภาพ (N = 460)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
แหล่งบริการและให้ความรู้ทางทันตสุขภาพใกล้ที่พักอาศัย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่มี	211	45.90
มี	249	54.10
คลินิกรักษาฟัน	148	40.9
โรงพยาบาลของรัฐ	32	8.8
ศูนย์บริการสาธารณสุข	152	42.0
โรงพยาบาลของเอกชน	28	7.7
อื่นๆ	2	0.6
รวม	460	100

จากตารางที่ 16 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีฟันผุที่ที่พักอาศัยใกล้และไกลสถานบริการและให้ความรู้ทางทันตสุขภาพในจำนวนใกล้เคียงกันคิดเป็นร้อยละ 54.10 และร้อยละ 45.90 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามแหล่งที่นักเรียนใช้บริการทางทันตสุขภาพที่มีอยู่ใกล้บ้านส่วนใหญ่คือศูนย์บริการสาธารณสุข ร้อยละ 42.0 รองลงมาคือคลินิกรักษาฟัน ร้อยละ 40.9

ตารางที่ 17 จำนวน และร้อยละ ของนักเรียนที่มีภาวะฟันผุ จำแนกตามการสนับสนุนทางทันตสุขภาพของโรงเรียน

การสนับสนุนทางทันตสุขภาพของโรงเรียน		จำนวน	ร้อยละ
การได้รับการตรวจฟันจากทันตแพทย์ หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในโรงเรียน			
ปีละ	1 ครั้ง	267	58.0
ปีละ	2 ครั้ง	147	32.0
	อื่นๆ	0	0.0
รวม		460	100
การได้รับการสนับสนุนให้ได้รับฟลูออไรด์จากโรงเรียน			
ไม่ได้รับ		248	53.90
ได้รับ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		212	46.10
อมเม็ดฟลูออไรด์		98	45.6
ผสมในน้ำดื่มที่โรงเรียนเตรียมไว้ให้ดื่ม		99	46.0
อื่นๆ		18	8.4
รวม		460	100

จากตารางที่ 17 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีฟันผุได้รับการสนับสนุนจากทางโรงเรียนให้มีเจ้าหน้าที่สาธารณสุข/ทันตแพทย์เข้ามาตรวจสุขภาพฟันในโรงเรียนส่วนใหญ่ปีละ 1 ครั้ง ร้อยละ 58.0 รองลงมาปีละ 2 ครั้ง ร้อยละ 32.0 ส่วนการสนับสนุนให้ได้รับฟลูออไรด์ นักเรียนจะได้รับการสนับสนุนและไม่ได้รับการสนับสนุนในจำนวนที่ใกล้เคียงกันคือร้อยละ 53.90 และร้อยละ 46.10 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามการได้รับการสนับสนุนฟลูออไรด์พบว่าส่วนใหญ่ทางโรงเรียนจะให้อมเม็ดฟลูออไรด์และผสมลงในน้ำดื่ม คิดเป็นร้อยละ 45.6 และ ร้อยละ 46.0 ตามลำดับ

ตารางที่ 18 จำนวน และร้อยละ ของนักเรียนที่มีภาวะฟันผุ จำแนกตามความพร้อมของอุปกรณ์ทางทันตสุขภาพ

ความพร้อมของอุปกรณ์ทางทันตสุขภาพ	จำนวน	ร้อยละ
แปรงสีฟันที่ใช้ส่วนตัว		
ไม่มี	0	0.0
มี	460	100.0
จำนวน 1 อัน	236	51.3
จำนวน 2 อัน	192	41.7
จำนวน 3 อัน	25	5.4
จำนวน 4 อันขึ้นไป	7	1.5
รวม	460	100
แหล่งที่ซื้ออุปกรณ์ทางทันตสุขภาพ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ร้านค้าในโรงเรียน	91	10.8
ร้านค้าในหมู่บ้าน	279	33.0
ร้านค้าที่มีอยู่ทั่วไป	306	36.2
ร้านค้าใกล้โรงเรียน	88	10.4
มีผู้นำมาจำหน่าย	40	4.7
อื่นๆ เช่นห้างสรรพสินค้า, 7 -11	41	4.9
รวม		100

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีฟันผุทุกคนมีแปรงสีฟันและยาสีฟัน ร้อยละ 100 เมื่อพิจารณาจำนวนแปรงสีฟันที่นักเรียนมีอยู่แล้วพบว่านักเรียนส่วนใหญ่มีแปรงสีฟันจำนวน 1 อัน ร้อยละ 51.3 รองลงมา มีจำนวน 2 อัน ร้อยละ 41.7 ส่วนแหล่งที่นักเรียนซื้ออุปกรณ์ทางทันตสุขภาพเช่นแปรงสีฟันและยาสีฟันส่วนใหญ่ นักเรียนซื้อจากร้านค้าที่มีอยู่ทั่วไป ร้อยละ 36.2 รองลงมาซื้อในร้านค้าที่มีในหมู่บ้าน ร้อยละ 33.0

ตารางที่ 19 จำนวน และร้อยละ ของนักเรียนที่มีภาวะฟันผุ จำแนกตามความถี่ของ การรับประทานอาหารว่าง

ความถี่ของการรับประทานอาหารว่าง	จำนวน	ร้อยละ
ความถี่ของการรับประทานขนมกรุบกรอบ ชบเคี้ยว ลูกอม		
รับประทานเป็นบางวัน	45	9.8
1 ห่อ/ซอง	173	37.6
2 ห่อ/ซอง	150	32.6
3 ห่อ/ซอง	55	12.0
4 ห่อ/ซอง	15	3.3
5 ห่อ/ซอง	16	3.5
6 ห่อ/ซองขึ้นไป	6	1.3
รวม	460	100
ความถี่ของการดื่มน้ำอัดลม		
ดื่มเป็นบางวัน	38	8.3
1 แก้ว	233	50.7
2 แก้ว	120	26.1
3 แก้ว	43	9.3
4 แก้ว	11	2.4
5 แก้ว	10	2.2
6 แก้วขึ้นไป	5	1.0
รวม	460	100

จากตารางที่ 19 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีฟันผุส่วนใหญ่รับประทานอาหาร ประเภทขนมกรุบกรอบ ชบเคี้ยว ลูกอม ลูกกวาด วันละ 1 ห่อ/ซอง ร้อยละ 37.6 รองลงมา รับประทานวันละ 2 ห่อ/ซองและ 3 ห่อ/ซอง ร้อยละ 32.6 และร้อยละ 12.0 ตามลำดับ ส่วนการ ดื่มน้ำอัดลมพบว่านักเรียนที่มีฟันผุส่วนใหญ่ดื่มน้ำอัดลมวันละ 1 แก้ว ร้อยละ 50.7 รองลงมาดื่ม วันละ 2 แก้ว ร้อยละ 26.1

ตารางที่ 20 จำนวน และร้อยละ ของนักเรียนที่มีภาวะฟันผุ จำแนกตามเหตุผลจูงใจในการรับประทานและแหล่งซื้ออาหารว่าง (N = 460)

เหตุผลของการรับประทานและแหล่งซื้ออาหารว่าง	จำนวน	ร้อยละ
เหตุผลที่รับประทานอาหารครบรอบ ขบเคี้ยว (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ขนมอร่อย	374	53.6
ตามเพื่อน	104	14.9
ตามโฆษณา	113	16.2
ตามบุคคลในครอบครัว	76	10.9
เพื่อความโก้เก๋	16	2.3
อื่น ๆ เช่นอยากรับประทาน, ลองชิม	15	2.1
รวม		100
แหล่งซื้ออาหารว่าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ร้านค้าในโรงเรียน	214	20.7
ร้านค้าในหมู่บ้าน	287	27.7
ร้านค้าที่มีอยู่ทั่วไป	292	28.2
ร้านค้านอกบริเวณโรงเรียน	194	18.7
มีผู้นำมาจำหน่ายตรง	36	3.5
อื่น ๆ เช่นที่บ้านขาย	13	1.3
รวม		100

จากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีฟันผุส่วนใหญ่มีเหตุผลในการรับประทานอาหารว่างประเภทขนมครบรอบ ขนมขบเคี้ยวหวานติดฟันเพราะมีรสชาติอร่อย ร้อยละ 53.6 รองลงมาเพราะรับประทานตามโฆษณาและตามเพื่อน ร้อยละ 16.2 และ ร้อยละ 14.9 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามแหล่งที่นักเรียนซื้ออาหารว่างประเภทขนมครบรอบ ขนมขบเคี้ยวหวานติดฟัน พบว่าส่วนใหญ่จะซื้อจากร้านค้าที่มีอยู่ทั่วไป ร้อยละ 28.2 รองลงมาซื้อจากร้านค้าในหมู่บ้านและในโรงเรียน ร้อยละ 27.7 และร้อยละ 20.7 ตามลำดับ

ตารางที่ 21 จำนวน และร้อยละ ของนักเรียนที่มีภาวะฟันผุ จำแนกตามเหตุผลและแหล่งซื้อ
น้ำหวาน น้ำอัดลม (N = 460)

เหตุผลของการรับประทานและแหล่งซื้อน้ำหวาน น้ำอัดลม	จำนวน	ร้อยละ
เหตุผลที่ดื่มน้ำหวาน น้ำอัดลม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
อร่อย, สดชื่น	410	60.9
ตามเพื่อน	76	11.3
ตามโฆษณา	88	13.1
ตามบุคคลในครอบครัว	67	10.0
เพื่อความโก้เก๋	16	2.4
อื่น ๆ เช่นไม่ดื่ม, ไม่ชอบ	16	2.4
รวม		100
แหล่งซื้อน้ำหวาน น้ำอัดลม (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ร้านค้าในโรงเรียน	169	17.0
ร้านค้าในหมู่บ้าน	282	28.3
ร้านค้าที่มีอยู่ทั่วไป	291	29.2
ร้านค้านอก/ใกล้บริเวณโรงเรียน	197	19.8
มีผู้นำมาจำหน่ายตรง	48	4.8
อื่น ๆ เช่นที่บ้านชาย	10	1.0
รวม		100

จากตารางที่ 21 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีฟันผุส่วนใหญ่ดื่มน้ำหวาน น้ำอัดลม เพราะสาเหตุมาจากอร่อยและสดชื่น ร้อยละ 60.9 รองลงมาจะดื่มตามโฆษณาและตามเพื่อน ร้อยละ 13.1 และ ร้อยละ 11.3 ตามลำดับ ส่วนแหล่งที่นักเรียนซื้อน้ำหวาน น้ำอัดลมพบว่า ส่วนใหญ่จะซื้อจากร้านค้าที่มีอยู่ทั่วไป ร้อยละ 29.2 รองลงมาซื้อจากร้านค้าในหมู่บ้านและร้านค้าที่อยู่นอก/ใกล้บริเวณโรงเรียน ร้อยละ 28.3 และร้อยละ 19.8 ตามลำดับ

1.3 ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างตามปัจจัยเสริม

ผลการศึกษา ลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามปัจจัยเสริมได้แก่ การปฏิบัติทางทันตสุขภาพของสมาชิกในครอบครัว การมีเพื่อนปฏิบัติทางทันตสุขภาพ การกวดขัน/แนะนำทางทันตสุขภาพจากครู การกวดขัน/แนะนำทางทันตสุขภาพจากผู้ปกครอง การสนับสนุนทางทันตสุขภาพของโรงเรียน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 22 ถึงตารางที่ 23

ตารางที่ 22 จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองนักเรียนที่มีภาวะฟันผุ จำแนกตามการแปรงฟันของบุคคลแวดล้อม

การแปรงฟันของบุคคลแวดล้อม	จำนวน	ร้อยละ
การมีบุคคลในครอบครัวแปรงฟัน		
ไม่แปรง	0	0
แปรง	460	100
รวม	460	100
บิดา		
ไม่มีบิดา	37	8.0
แปรงบางวัน	16	3.5
แปรงทุกวัน	407	88.5
มารดา		
ไม่มีมารดา	23	5.0
แปรงบางวัน	10	2.2
แปรงทุกวัน	427	92.8
พี่ชาย		
ไม่มีพี่ชาย	268	58.7
แปรงบางวัน	20	4.3
แปรงทุกวัน	172	30.7
น้องชาย		
ไม่มีน้องชาย	270	58.7
แปรงบางวัน	49	10.7
แปรงทุกวัน	141	30.7

ตารางที่ 22 (ต่อ)

การแปร่งฟันของบุคคลแวดล้อม	จำนวน	ร้อยละ
พี่สาว		
ไม่มีพี่สาว	268	58.3
แปร่งบางวัน	9	2.0
แปร่งทุกวัน	183	39.8
น้องสาว		
ไม่มีน้องสาว	286	62.2
แปร่งบางวัน	45	9.8
แปร่งทุกวัน	129	28.0
อื่นๆเช่นปู่ย่า ตา น้ำ อา เป็นต้น		
ไม่มีปู่ย่า ตา น้ำ อา	381	82.8
แปร่งบางวัน	1	0.2
แปร่งทุกวัน	78	17.0
การมีเพื่อนแปร่งฟันที่โรงเรียน		
ไม่มี	347	75.4
มี	113	24.6
รวม	460	100

จากตารางที่ 22 แสดงให้เห็นว่า บุคคลในครอบครัวของนักเรียนที่มีฟันผุจะแปร่งฟันทุกคน คิดเป็นร้อยละ 100 เมื่อพิจารณาตามความถี่ของการแปร่งพบว่าบุคคลในครอบครัว ส่วนใหญ่แปร่งฟันทุกวันคือบิดา มารดา พี่ชาย น้องชาย พี่สาว น้องสาว และอื่นๆ เช่น ปู่ ย่า เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 88.5, 92.8, 37.4, 30.7, 39.8, 28.0 และ 17.0 ตามลำดับ ส่วนการมีเพื่อนแปร่งฟันที่โรงเรียนพบว่าเพื่อนส่วนใหญ่จะไม่แปร่งฟันหลังอาหารกลางวัน ร้อยละ 75.4 มีแปร่งฟันหลังอาหารกลางวันเพียงร้อยละ 24.6

ตารางที่ 23 จำนวนและร้อยละของผู้ปกครองนักเรียนที่มีภาวะฟันผุ จำแนกตามการกวาดชั้น
แนะนำของบุคคลแวดล้อม (N = 460)

การกวาดชั้นและแนะนำของบุคคลแวดล้อม	จำนวน	ร้อยละ
การแนะนำกวาดชั้นของบิดามารดา (ถ้ามี ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่มี	17	31.5
มี	443	68.5
ให้แปรงฟันก่อนอาหาร	60	5.7
ให้แปรงฟันหลังอาหาร	223	47.5
ให้แปรงฟันก่อนนอน	332	23.8
ให้บ้วนปากหลังอาหาร	188	20.9
อื่น ๆ เช่น ให้แปรงฟันตอนเช้าและก่อนนอน	36	2.1
การแนะนำ กวาดชั้นของครู (ถ้ามี ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
ไม่มี	145	31.5
มี	315	68.5
ให้แปรงฟันก่อนอาหาร	29	5.7
ให้แปรงฟันหลังอาหาร	243	47.5
ให้แปรงฟันก่อนนอน	122	23.8
ให้บ้วนปากหลังอาหาร	107	20.9
อื่น ๆ เช่น ให้แปรงฟันตอนเช้าและก่อนนอน	11	2.1
การตรวจสุขภาพฟันของครู		
ไม่ตรวจ	328	71.3
ตรวจ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)	132	28.7
ตรวจทุกวัน	21	4.6
ตรวจ 2 ครั้ง ต่อสัปดาห์	73	15.9
ตรวจวันเว้นวัน	8	1.7
อื่นๆ เช่น ตรวจนานๆครั้ง	30	6.5

จากตารางที่ 23 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีฟันผุส่วนใหญ่ได้รับการกวาดฟัน
แนะนำจากบิดามารดา ร้อยละ 96.3 โดยการกวาดฟัน/แนะนำส่วนใหญ่จะให้นักเรียนแปรงฟัน
ก่อนนอน ร้อยละ 39.6 รองลงมาคือแนะนำให้แปรงฟันหลังอาหารและให้บ้วนปากหลังอาหาร
ร้อยละ 26.6 และร้อยละ 22.4 ตามลำดับ ส่วนการกวาดฟัน/แนะนำของครู พบว่า ส่วนใหญ่
นักเรียนได้รับการกวาดฟันและแนะนำจากครู ร้อยละ 68.5 ในด้านการให้แปรงฟันหลังอาหาร
ร้อยละ 47.5 รองลงมาให้แปรงฟันก่อนนอนและให้บ้วนปากหลังอาหาร ร้อยละ 23.8 และ 20.9
ตามลำดับ สำหรับการตรวจสอบสุขภาพฟันของนักเรียนจากครู พบว่า ครูไม่ตรวจสอบสุขภาพฟันให้
นักเรียน ร้อยละ 71.3 และมีตรวจสอบสุขภาพฟันให้นักเรียนเพียงร้อยละ 28.7 โดยส่วนใหญ่จะ
ตรวจ 2 สัปดาห์ต่อครั้ง ร้อยละ 15.9 รองลงมาตรวจนาน ๆ ครั้ง ร้อยละ 6.5

1.4 ภาวะโรคฟันผุ

ตารางที่ 24 จำนวน และร้อยละ ของนักเรียนที่มีฟันผุ จำแนกตามดัชนีฟันผุ ถอน อุดในฟันแท้

ดัชนีฟันผุ ถอน อุด	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนฟันที่ผุ ถอน อุด		
1 ซี่	143	31.1
2 ซี่	158	34.3
3 ซี่	95	20.7
4 ซี่	42	9.1
5 ซี่	19	4.1
6 ซี่ขึ้นไป	3	0.7
รวม	460	100.0
Mean = 2.23 SD = 1.14		

จากตารางที่ 24 แสดงให้เห็นว่า นักเรียนที่มีฟันผุส่วนใหญ่จะมีฟันผุ ถอน อุดใน
ฟันแท้จำนวน 2 ซี่ ร้อยละ 34.8 รองลงมาจำนวน 1 ซี่และ 3 ซี่ ร้อยละ 31.1 และ 20.7 ตามลำดับ
และพบว่านักเรียนกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยฟันผุ ถอน อุด และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 2.23
และ 1.14 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริมกับโรคฟันผุ

ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริมกับภาวะฟันผุ ซึ่งปัจจัยนำได้แก่ ความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพ ทักษะติดต่อทันตสุขภาพ ความเชื่อต่อทันตสุขภาพ การปฏิบัติทางทันตสุขภาพ อายุ เพศ บุคคลที่พักอาศัยอยู่ด้วย จำนวนพี่น้องในครอบครัว อาชีพบิดามารดา การศึกษาบิดามารดา ความถี่ของการแปรงฟัน เวลาที่ใช้ในการแปรงฟัน อายุที่เริ่มฟันผุ ปัจจัยเอื้อได้แก่ การเข้าถึงของแหล่งบริการร้านค้าอาหารว่างและอุปกรณ์ทางทันตสุขภาพ การเข้าถึงของแหล่งข่าวสารความรู้ทางทันตสุขภาพ การเข้าถึงของบริการทางทันตสุขภาพ การสนับสนุนทางทันตสุขภาพของโรงเรียน ความพร้อมของการมีอุปกรณ์ในการปฏิบัติทางทันตสุขภาพ ความชอบของการรับประทานอาหาร อำนาจการซื้ออาหารว่างของนักเรียน ความถี่ของการรับประทานอาหารว่าง ความถี่ของการดื่มน้ำอัดลม/น้ำหวาน รายได้ของบิดามารดา ปัจจัยเสริมได้แก่ การปฏิบัติทางทันตสุขภาพของสมาชิกในครอบครัว การมีเพื่อนปฏิบัติทางทันตสุขภาพ การกวดขัน/แนะนำทางทันตสุขภาพจากครู การกวดขัน/แนะนำทางทันตสุขภาพจากผู้ปกครอง ดังแสดงในตารางที่ 25

ตารางที่ 25 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริมกับโรคฟันผุ
(N = 460)

ตัวแปร	r	p - value
ปัจจัยนำ		
ความรู้เกี่ยวกับทันตสุขภาพ	— .055	.235
ทัศนคติต่อทันตสุขภาพ	— .049	.295
ความเชื่อต่อทันตสุขภาพ	— .042	.372
การปฏิบัติทางทันตสุขภาพ	— .107	.022 *
อายุ	— .007	.881
อายุที่เริ่มฟันผุ	— .093	.047 *
เพศ	.086	.067
จำนวนพี่น้องในครอบครัว	.030	.526
บุคคลที่พักอาศัยอยู่ด้วย	.024	.611
อาชีพของบิดา	.035	.460
อาชีพของมารดา	— .018	.702
การศึกษาของบิดา	.133	.004 *
การศึกษาของมารดา	.067	.050 *
ความถี่ของการแปรงฟัน	— .035	.453
เวลาที่ใช้แปรงฟัน	.031	.509
ปัจจัยเอื้อ		
รายได้ของบิดามารดา	— .091	.051 *
การเข้าถึงของแหล่งบริการอาหารว่าง/อุปกรณ์ทางทันตกรรม		
- ร้านค้าในโรงเรียน	.118	.012 *
- ร้านค้าในหมู่บ้าน	.081	.082
- ร้านค้าที่มีอยู่ทั่วไป	.007	.874
- ร้านค้าใกล้บริเวณโรงเรียน	.003	.950
- มีผู้นำมาจำหน่าย	.026	.574
- อื่น ๆ เช่น ห้างสรรพสินค้า	— .092	.049 *

ตารางที่ 25 (ต่อ)

	ตัวแปร	r	p - value
ปัจจัยเอื้อ(ต่อ)			
การเข้าถึงของแหล่งข่าวสารความรู้ทางทันตสุขภาพ			
	- โทรทัศน์	— .106	.022 *
	- หนังสือพิมพ์	— .078	.096
	- วารสาร	— .044	.351
	- เพื่อน	.016	.734
	- วิทยุ	— .049	.290
	- การเรียนการสอนจากครู	— .027	.562
	- ทันตแพทย์	.009	.847
	- บิดามารดา / คนในครอบครัว	— .087	.064
	- นิทรรศการ / โปสเตอร์	— .023	.626
	- อื่น ๆ	— .073	.116
	การเข้าถึงของบริการทางทันตสุขภาพ	— .083	.074
การสนับสนุนทางทันตสุขภาพของโรงเรียน			
	- การสนับสนุนฟลูออไรด์	.039	.398
	- การจัดเจ้าหน้าที่สาธารณสุข / ทันตแพทย์มาตรวจที่โรงเรียน	.038	.412
	ความพร้อมของการมีอุปกรณ์ในการปฏิบัติทางทันตสุขภาพ	— .018	.704
ความชอบของการรับประทานอาหารอันดับ 1			
	- น้ำอัดลม	.113	.015 *
	- ไอศกรีม	.092	.048 *
	- ทอฟฟี่	.054	.246
	- ผลไม้	— .122	.009 *
	- ขนมถุงกรุบกรอบ	— .109	.020 *
	- หวานเย็น	.027	.564
	- ช็อกโกแลต	.004	.926

ตารางที่ 25 (ต่อ)

	ตัวแปร	r	p - value
ปัจจัยเชื้อ (ต่อ)			
	- อื่น ๆ	.078	.093
อำนาจการซื้ออาหารว่างของนักเรียน			
	- จำนวนเงินที่นักเรียนได้มาโรงเรียน	— .040	.391
	- นักเรียนใช้เงินซื้อขนม	.014	.761
	ความถี่ของการรับประทานอาหารว่าง	.126	.007 *
	ความถี่ของการดื่มน้ำอัดลม/น้ำหวาน	.035	.453
ปัจจัยเสริม			
การปฏิบัติทางทัศนสุขภาพของสมาชิกในครอบครัว			
	- บิดา - แปรงบางวัน	.075	.110
	- แปรงทุกวัน	— .046	.322
	- มารดา - แปรงบางวัน	.018	.699
	- แปรงทุกวัน	— .061	.190
	- พี่ชาย - แปรงบางวัน	.103	.027 *
	- แปรงทุกวัน	— .036	.435
	- น้องชาย - แปรงบางวัน	.136	.003 *
	- แปรงทุกวัน	— .030	.515
	- พี่สาว - แปรงบางวัน	.046	.329
	- แปรงทุกวัน	— .041	.376
	- น้องสาว - แปรงบางวัน	.027	.568
	- แปรงทุกวัน	— .014	.770
	- อื่น ๆ - แปรงบางวัน	— .011	.810
	- แปรงทุกวัน	.042	.366
	การมีเพื่อนปฏิบัติทางทัศนสุขภาพ	— .006	.901

ตารางที่ 25 (ต่อ)

ตัวแปร	r	p - value
ปัจจัยเสริม (ต่อ)		
การกวดขัน/แนะนำทางทันตสุขภาพจากครู		
- การไม่ตรวจสุขภาพฟันนักเรียนของครู	.094	.043 *
- การติดตามและแนะนำเรื่องสุขภาพฟัน	.041	.375
การกวดขัน/แนะนำทางทันตสุขภาพจากผู้ปกครอง		
เหตุผลที่รับประทานขนมขบเคี้ยว ขนมกรุบกรอบ น้ำอัดลม	.014	.768
- อร่อย ,อร่อยสดชื่น	.006	.890
- ตามเพื่อน	.122	.009 *
- ตามโฆษณา	.099	.034 *
- ตามคนในครอบครัว	— .028	.548
- เพื่อความโก้เก๋	.083	.075
- อื่น ๆ เช่นอยากชิม	— .011	.808

* p < .05

จากตารางที่ 25 แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยนำที่มีความสัมพันธ์กับโรคฟันผุได้แก่ การปฏิบัติทางทันตสุขภาพ อายุที่เริ่มฟันผุ มีความสัมพันธ์ทางลบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (p = .022 และ .047 ตามลำดับ) แต่มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ (r = - .107 และ - .093 ตามลำดับ) การศึกษาของบิดา และการศึกษาของมารดา มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (p = .004 และ .050 ตามลำดับ) แต่มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ (r = .133 และ .067 ตามลำดับ) ส่วนความรู้ ทัศนคติ และความเชื่อทางทันตสุขภาพ บุคคลที่พักอาศัยอยู่ด้วย จำนวนฟันซี่ในครอบครัว เพศ อายุ ความถี่และเวลาที่ใช้แปรงฟัน อาชีพบิดา มารดา ไม่มีความสัมพันธ์กับโรคฟันผุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยเชื้อ ได้แก่ รายได้ของบิดามารดา การเข้าถึงแหล่งบริการอุปกรณ์ทางทันตสุขภาพจากร้านสรรพสินค้า การเข้าถึงของแหล่งข่าวสารความรู้จากโทรทัศน์ ความชอบบริโภคอาหารผลไม้และขนมถุงกรอบ มีความสัมพันธ์ทางลบกับโรคฟันผุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p = .051, .049, .022, .009$ และ $.020$ ตามลำดับ) แต่มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ($r = -.091, -.092, -.106, -.122$ และ $-.109$ ตามลำดับ) การเข้าถึงของแหล่งบริการอาหารว่างในโรงเรียน ความชอบในการดื่มน้ำอัดลม ความชอบบริโภคอาหารไอศกรีมและความถี่ของการรับประทานอาหารว่าง มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p = .012, .015, .048$ และ $.007$ ตามลำดับ) แต่มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ($r = .118, .113, .092$ และ $.126$ ตามลำดับ) ส่วนการเข้าถึงของบริการทันตสุขภาพ การสนับสนุนทางทันตสุขภาพของโรงเรียน ความพร้อมของการมีอุปกรณ์ทางทันตสุขภาพ และอำนาจการซื้ออาหารว่างของนักเรียน ไม่มีความสัมพันธ์กับโรคฟันผุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปัจจัยเสริม ได้แก่ การปฏิบัติของพี่ชายและน้องชายด้านการแปรงฟันเป็นบางวัน การกวดขัน/แนะนำของครูทางทันตสุขภาพ เหตุจูงใจในการรับประทานอาหารว่าง, น้ำอัดลมจากโฆษณาและตามเพื่อน ความสัมพันธ์ทางบวกกับโรคฟันผุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($p = .027, .003, .043, .009$ และ $.034$ ตามลำดับ) แต่มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ($r = .103, .136, .094, .122$ และ $.099$ ตามลำดับ) ส่วนการปฏิบัติของเพื่อน การกวดขัน/แนะนำของผู้ปกครอง ไม่มีความสัมพันธ์กับโรคฟันผุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของปัจจัยนำ ปัจจัยเอื้อ ปัจจัยเสริม ที่มีผลต่อ
โรคฟันผุ เพื่อเลือกตัวทำนายโดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุแบบขั้นตอน

ตารางที่ 26 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ในการทำนายโรคฟันผุจำแนกตามปัจจัยนำ
ปัจจัยเอื้อ และปัจจัยเสริม

ตัวแปร	B	SE B	BETA	t	t sig
ปัจจัยนำ					
- อายุที่เริ่มฟันผุ	-.005	.025	-.107	- 2.313	.021
- การศึกษาของบิดา	.297	.106	.130	2.810	.005
- การปฏิบัติทางทันตสุขภาพ	-.348	.153	-.105	- 2.278	.023
Constant	3.521	.485		7.254	.000
R = .192 , R ² = .037 , Adj R ² = .030 , F = 5.801 , Sig F = .001					
ปัจจัยเอื้อ					
- การเข้าถึงแหล่งบริการอุปกรณ์ ทางทันตสุขภาพในโรงเรียน	.417	.132	.145	3.169	.002
- ความชอบบริโภคผลไม้	-.318	.108	-.138	- 2.944	.003
- ความชอบบริโภคขนมขบเคี้ยว ถุงกรอบกรอบ	-.526	.191	-.130	- 2.753	.006
- การเข้าถึงแหล่งบริการอุปกรณ์ อุปกรณ์ทางทันตสุขภาพในชุมชน	.344	.108	.147	3.198	.001
- การเข้าถึงแหล่งบริการน้ำอัดลม	.953	.356	.122	2.678	.008
- การเข้าถึงแหล่งบริการอาหารว่าง	-.236	.107	-.102	- 2.216	.027
- การเข้าถึงของแหล่งข่าวสารความรู้ ทางทันตสุขภาพ	-.244	.113	-.099	- 2.160	.031
Constant	2.372	.124		19.091	.000
R = .309 , R ² = .095 , Adj R ² = .081 , F = 6.809 , Sig F = .000					

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ตัวแปร	B	SE B	BETA	t	t sig
ปัจจัยเสริม					
- การกวาดล้างเรื่องทัศนสุขภาพของ ผู้ปกครอง	-.315	.107	-.136	-2.950	.003
- การปฏิบัติของบุคคลในครอบครัว	.392	.170	.106	2.299	.022
- การกวาดล้างเรื่องทัศนสุขภาพของครู	.517	.251	.094	2.054	.041
Constant	2.292	.072		31.870	.000
R = .200 , R ² = .040 , Adj R ² = .034 , F = 6.315 , Sig F = .000					

จากตารางที่ 26 แสดงให้เห็นว่า การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นต้นตอน เมื่อจำแนกตามปัจจัยนำ ปัจจัยเชื้อ และปัจจัยเสริมพบว่า

ปัจจัยนำ ได้แก่ การปฏิบัติทางทัศนสุขภาพ อายุที่เริ่มฟันผุ การศึกษาของบิดามีความสัมพันธ์กับโรคฟันผุ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $R = .192$, $R^2 = .037$ ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนของโรคฟันผุได้ร้อยละ 3.7 โดยสามารถทำนายโรคฟันผุได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเขียนสมการในการทำนายได้ ดังนี้

สมการคะแนนดิบ

$$\text{โรคฟันผุ} = 3.521 - 0.005 (\text{อายุที่เริ่มฟันผุ}) + 0.297 (\text{การศึกษาของบิดา}) \\ - 0.348 (\text{การปฏิบัติทางทัศนสุขภาพ})$$

สมการคะแนนมาตรฐาน

$$Z_{\text{โรคฟันผุ}} = + 0.130 Z_{(\text{การศึกษาของบิดา})} - 0.107 Z_{(\text{อายุที่เริ่มฟันผุ})} \\ - 0.105 Z_{(\text{การปฏิบัติทางทัศนสุขภาพ})}$$

ปัจจัยเอื้อ ได้แก่ การเข้าถึงแหล่งบริการอาหารว่าง การเข้าถึงแหล่งบริการอุปกรณ์ อุปกรณ์ทางทันตสุขภาพ การเข้าถึงของแหล่งข่าวสาร,ความรู้ทางทันตสุขภาพ มีความสัมพันธ์กับโรคฟันผุ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $R = .309$ $R^2 = .095$ ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนของโรคฟันผุได้ร้อยละ 9.5 โดยสามารถทำนายโรคฟันผุได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเขียนสมการในการทำนายได้ ดังนี้

สมการคะแนนดิบ

$$\begin{aligned} \text{โรคฟันผุ} = & 2.372 + 0.417 (\text{การเข้าถึงแหล่งบริการอุปกรณ์ทางทันตสุขภาพในโรงเรียน}) - 0.318 (\text{ความชอบบริโภคผลไม้}) - 0.526 (\text{ความชอบบริโภคขนมขบเคี้ยว,ขนมถุงกรอบ}) + 0.344 (\text{การเข้าถึงแหล่งบริการอุปกรณ์ทางทันตสุขภาพในชุมชน}) + 0.953 (\text{การเข้าถึงแหล่งบริการน้ำอัดลม}) - 0.236 (\text{การเข้าถึงแหล่งบริการอาหารว่างใกล้โรงเรียน}) - 0.244 (\text{การเข้าถึงของแหล่งข่าวสารความรู้ทางทันตสุขภาพ}) \end{aligned}$$

สมการคะแนนมาตรฐาน

$$\begin{aligned} Z_{\text{โรคฟันผุ}} = & 0.147 Z_{(\text{การเข้าถึงแหล่งบริการอุปกรณ์ทางทันตสุขภาพในชุมชน})} \\ & + 0.145 Z_{(\text{การเข้าถึงแหล่งบริการอุปกรณ์ทางทันตสุขภาพในโรงเรียน})} \\ & - 0.138 Z_{(\text{ความชอบบริโภคผลไม้})} - 0.130 Z_{(\text{ความชอบบริโภคขนมขบเคี้ยว,ขนมกรอบ})} \\ & + 0.122 Z_{(\text{การเข้าถึงแหล่งบริการน้ำอัดลมจากที่บ้านขายเอง})} - 0.102 Z_{(\text{การเข้าถึงแหล่งบริการอาหารว่างใกล้โรงเรียน})} - 0.099 Z_{(\text{การเข้าถึงของแหล่งข่าวสารความรู้ทางทันตสุขภาพ})} \end{aligned}$$

ปัจจัยเสริม ได้แก่ การปฏิบัติของบุคคลในครอบครัว การกวดขัน/แนะนำของครูและผู้ปกครองมีความสัมพันธ์กับโรคฟันผุ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $R = .200$ $R^2 = .040$ สามารถอธิบายความแปรปรวนของโรคฟันผุได้ร้อยละ 4.0 โดยสามารถทำนายโรคฟันผุได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเขียนสมการในการทำนายได้ ดังนี้

สมการคะแนนดิบ

$$\begin{aligned} \text{โรคฟันผุ} = & 2.292 - 0.315 (\text{การกวาดชั้น/แนะนำของผู้ปกครอง}) \\ & + 0.392 (\text{การปฏิบัติของบุคคลในครอบครัว}) + 0.517 (\text{การกวาดชั้น/} \\ & \text{แนะนำของครู}) \end{aligned}$$

สมการคะแนนมาตรฐาน

$$\begin{aligned} Z_{\text{โรคฟันผุ}} = & -0.136 Z_{(\text{การกวาดชั้น/แนะนำของผู้ปกครอง})} + 0.106 Z_{(\text{การปฏิบัติของบุคคลในครอบครัว})} \\ & + 0.094 Z_{(\text{การกวาดชั้น/แนะนำของครู})} \end{aligned}$$

ตารางที่ 27 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ในการทำนายโรคฟันผุ
จำแนกตามปัจจัยรวม

ตัวแปร	B	SE B	BETA	t	t sig
ปัจจัยรวม					
- ความชอบบริโภคผลไม้	-.385	.108	-.167	-3.552	.000
- ความชอบบริโภคขนมขบเคี้ยว, ขนมถุงกรอบกรอบ	-.584	.191	-.144	-3.051	.002
- การศึกษาของบิดา	.265	.104	.166	2.559	.011
- การปฏิบัติของบุคคลในครอบครัว	.368	.168	.099	2.191	.029
- การเข้าถึงแหล่งบริการอาหารว่าง ในโรงเรียน	-.303	.143	-.096	-2.119	.035
Constant	2.537	.153		16.578	.000
R = .268 , R ² = .072 , Adj R ² = .061 , F = 7.011 , Sig F = .000					

จากตารางที่ 27 แสดงให้เห็นว่า การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน เมื่อจำแนกตามปีจ้จ้ยรวม พบว่า ความชอบบริโภคผลไม้ ความชอบบริโภคขนมขบเคี้ยว, ขนมกรุบกรอบ การศึกษาของบิดา การปฏิบัติของบุคคลในครอบครัว การเข้าถึงแหล่งบริการอาหารว่างในโรงเรียนมีความสัมพันธ์กับโรคฟันผุ โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ $R = .268$ $R^2 = .072$ ซึ่งสามารถอธิบายความแปรปรวนของโรคฟันผุได้ร้อยละ 7.2 โดยสามารถทำนายโรคฟันผุได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยสามารถเขียนสมการในการทำนายได้ ดังนี้

สมการคะแนนดิบ

$$\begin{aligned} \text{โรคฟันผุ} = & 2.537 - 0.385 (\text{ความชอบบริโภคผลไม้}) \\ & - 0.584 (\text{ความชอบบริโภคขนมขบเคี้ยว, ขนมกรุบกรอบ}) \\ & + 0.265 (\text{การศึกษาของบิดา}) + 0.368 (\text{การปฏิบัติของบุคคลในครอบครัว}) \\ & - 0.303 (\text{การเข้าถึงแหล่งบริการอาหารว่างในโรงเรียน}) \end{aligned}$$

สมการคะแนนมาตรฐาน

$$\begin{aligned} Z_{\text{โรคฟันผุ}} = & - 0.167 Z_{(\text{ความชอบบริโภคผลไม้})} - 0.144 Z_{(\text{ความชอบบริโภคขนมขบเคี้ยว, ขนมกรุบกรอบ})} \\ & + 0.166 Z_{(\text{การศึกษาของบิดา})} + 0.099 Z_{(\text{การปฏิบัติของบุคคลในครอบครัว})} \\ & - 0.096 Z_{(\text{การเข้าถึงแหล่งบริการอาหารว่างในโรงเรียน})} \end{aligned}$$